

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของครูการศึกษาอนุกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีวิธีการดำเนินงานดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ครูการศึกษาอนุกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวนทั้งสิ้น 426 คน (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2554 : 139-155)

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากการสุ่มจากประชากรโดยการกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 205 คน การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) ดังมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. แบ่งสถานศึกษาออกเป็นกลุ่มย่อย ประกอบด้วยศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน 23 ศูนย์ ซึ่งเป็นลักษณะแบบกลุ่ม (Cluster)
2. สุ่มศูนย์มาจำนวน 2 ใน 3 ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลากได้จำนวน 12 ศูนย์
3. แบ่งประชากรครูในแต่ละศูนย์ตามข้อ 2 ออกเป็นกลุ่มย่อย 2 กลุ่มคือครูชายและหญิง เป็นกลุ่มลักษณะชั้นภูมิ (Strata)
4. กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 205 คน

5. ทำการสุ่มตัวอย่างครู ให้กระจายไปทั้ง 12 ศูนย์ และเพศตามสัดส่วนด้วยวิธีการ
สุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) รายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏใน
ตาราง 3.1 ถึง 3.3

ตาราง 3.1 จำนวนประชากร ครูการศึกษาในระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล จำแนก
ตามอำเภอหรือศูนย์

สถานศึกษา	จำนวนประชากร
ศูนย์ กศน.อำเภอเมืองบุรีรัมย์	52
ศูนย์ กศน.อำเภอกระสัง	26
ศูนย์ กศน.อำเภอคูเมือง	18
ศูนย์ กศน.อำเภอแคนดง	7
ศูนย์ กศน.อำเภอนางรอง	17
ศูนย์ กศน.อำเภอนาโพธิ์	20
ศูนย์ กศน.อำเภอบ้านกรวด	13
ศูนย์ กศน.อำเภอประโคนชัย	29
ศูนย์ กศน.อำเภอปะคำ	17
ศูนย์ กศน.อำเภอพุทไธสง	11
ศูนย์ กศน.อำเภอละหานทราย	14
ศูนย์ กศน.อำเภอลำปลายมาศ	30
ศูนย์ กศน.อำเภอสตึก	36
ศูนย์ กศน.อำเภอหนองกี่	23
ศูนย์ กศน.อำเภอหนองหงส์	21
ศูนย์ กศน.อำเภอชำนิ	18
ศูนย์ กศน.อำเภอโนนดินแดง	7
ศูนย์ กศน.อำเภอโนนสุวรรณ	7
ศูนย์ กศน.อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์	12

ตาราง 3.1 (ต่อ)

สถานศึกษา	จำนวนประชากร
ศูนย์ กศน.อำเภอพลับพลาชัย	11
ศูนย์ กศน.อำเภอห้วยราช	12
ศูนย์ กศน.อำเภอเฉลิมพระเกียรติ	13
ศูนย์ กศน.อำเภอบ้านด่าน	12
รวม	426

ตาราง 3.2 จำนวนประชากร ครูการศึกษา นอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล จำแนกตามอำเภอหรือศูนย์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอหรือศูนย์

สถานศึกษา	จำนวนประชากร		
	ชาย	หญิง	รวม
ศูนย์ กศน.อำเภอเมืองบุรีรัมย์	19	33	52
ศูนย์ กศน.อำเภอกระสัง	12	14	26
ศูนย์ กศน.อำเภอคูเมือง	5	13	18
ศูนย์ กศน.อำเภอนางรอง	6	11	17
ศูนย์ กศน.อำเภอนาโพธิ์	11	9	20
ศูนย์ กศน.อำเภอประโคนชัย	15	14	29
ศูนย์ กศน.อำเภอพุทไธสง	3	8	11
ศูนย์ กศน.อำเภอลำปลายมาศ	13	17	30
ศูนย์ กศน.อำเภอสตึก	16	20	36
ศูนย์ กศน.อำเภอหนองกี่	7	16	23
ศูนย์ กศน.อำเภอหนองหงส์	9	12	21
ศูนย์ กศน.อำเภอชำนิ	9	9	18
รวม	125	176	301

ตาราง 3.3 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ครูการศึกษาในระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล จำแนกตามอำเภอหรือศูนย์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอหรือศูนย์

สถานศึกษา	จำนวนตัวอย่าง		
	ชาย	หญิง	รวม
ศูนย์ กศน.อำเภอเมืองบุรีรัมย์	13	22	35
ศูนย์ กศน.อำเภอกระสัง	8	10	18
ศูนย์ กศน.อำเภอคูเมือง	3	9	12
ศูนย์ กศน.อำเภอนางรอง	4	8	12
ศูนย์ กศน.อำเภอนาโพธิ์	8	6	14
ศูนย์ กศน.อำเภอประโคนชัย	10	9	19
ศูนย์ กศน.อำเภอพุทไธสง	2	5	7
ศูนย์ กศน.อำเภอลำปลายมาศ	9	12	21
ศูนย์ กศน.อำเภอสตึก	11	14	25
ศูนย์ กศน.อำเภอหนองกี่	5	11	16
ศูนย์ กศน.อำเภอหนองหงส์	6	8	14
ศูนย์ กศน.อำเภอชำนิ	6	6	12
รวม	85	120	205

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย ✓ ลงในวงเล็บ ( ) หน้าข้อความ มีดังนี้ ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามตามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อขวัญกำลังใจ ในการปฏิบัติงานของครูการศึกษาอนุบาลและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล จากองค์ประกอบของขวัญกำลังใจใน 7 ด้าน

1. ด้านความพึงพอใจในตำแหน่งและหน้าที่ที่ปฏิบัติ
2. ด้านลักษณะท่าทีและบทบาทของผู้นำ
3. ด้านนโยบาย การจัดการองค์การและการดำเนินงานขององค์การ
4. ด้านสภาพการติดต่อสื่อสาร
5. ด้านสภาพของการทำงาน
6. ด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิตของพนักงาน
7. ด้านการได้รับสวัสดิการด้านต่างๆ

โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ Likert กำหนดค่าของระดับความคิดเห็นไว้ 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานมาก
- 3 หมายถึง มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานปานกลาง
- 2 หมายถึง มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานน้อย
- 1 หมายถึง มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบคำถามปลายเปิด (Open – ended Form) เพื่อให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูการศึกษาอนุบาลและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดบุรีรัมย์

วิธีการการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารตำราและรายงานวิจัย เป็นการศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎี แนวคิด หลักการ ที่เกี่ยวข้องกับขวัญกำลังใจของครูและหลักการสร้างแบบสอบถามจากเอกสารตำราต่างๆ

2. ร่างแบบสอบถามแล้วเสนอให้ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้ตรวจสอบเพื่อพิจารณา ตรวจสอบแก้ไขเนื้อหาและสำนวนภาษาที่ใช้ ตลอดจนความถูกต้องเหมาะสม

3. นำเสนอแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม กับพฤติกรรมที่ต้องการจะวัด (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่

3.1 นายสุริยันต์ เรืองมนตรี วุฒิการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.)

สาขาการบริหารการศึกษา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

3.2 นางสาวผกาดี สุขศิริสวัสดิกุล วุฒิการศึกษา ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศส.บ.)

วิชาเอกนิเทศศาสตร์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

3.3 นายทรงชัย ลิ้มตระกูล วุฒิการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.บ.)

วิชาเอกคณิตศาสตร์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดประเมินผล

4. นำแบบสอบถามไปคำนวณหาค่า IOC ผลปรากฏว่าผ่านเกณฑ์ทุกข้อโดยมีค่า IOC ระหว่าง .67 ถึง 1.00 นำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขตามผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งไม่ใช่ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาอำนาจจำแนก (Discrimination) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยดำเนินการดังนี้

4.1 หาค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยการทดสอบค่าที (t-test) ผลปรากฏว่าผ่านเกณฑ์ทั้งหมดจำนวน 51 ข้อ มีค่า (t) ของค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.831 ถึง 6.785

4.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านเกณฑ์ในข้อ 4.1 มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่า ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9843 ซึ่งผ่านเกณฑ์และนำไปเก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประสานงานกับบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อขอหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล
2. นำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองและรวบรวมแบบสอบถามที่ตอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล
3. กรณีไม่ได้รับแบบสอบถามตามกำหนด ผู้วิจัยติดตามด้วยตนเองเพื่อให้ได้แบบสอบถามคืนทั้งหมดหรือให้ได้มากที่สุด ปรากฏว่าแบบสอบถามจำนวน 205 ฉบับ สามารถเก็บรวบรวมกลับคืนมาได้ 205 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. กรอกรหัสแบบสอบถาม
3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อแล้วบันทึกข้อมูล
4. ประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละส่วนดังนี้
  - 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง
  - 4.2 ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูการศึกษาออกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 100)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง	มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานน้อยที่สุด

4.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูการศึกษาอนุบาลและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test Independent) เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง กำหนดความหมายมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

4.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูการศึกษาอนุบาลและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล จำแนกตามอายุ และประสบการณ์การทำงาน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

5. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยการจัดคำตอบที่เป็นประเด็นเดียวกันเข้าด้วยกัน แล้วแจกแจงความถี่นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

1.2 การหาค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

1.3 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติพื้นฐาน

1. ค่าร้อยละ (Percentage)

2. ค่าเฉลี่ย (Mean)

3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูการศึกษาอนุบาลและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล จำแนกตามเพศ เป็นการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกัน โดยใช้ t-test (Independent Samples)

3.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อขวัญกำลังใจ

ในการปฏิบัติงานของครูการศึกษาอนุบาลและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล จำแนกตามอายุ และประสบการณ์การทำงาน เป็นการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมากกว่า 3 กลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe')

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University